

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 599/2025-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky **FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s.**, Skalná 7622/9, Bratislava, IČO 48 002 381, správca úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, Kokava nad Rimavicou 1445, IČO 50 447 599, zastúpenej ARIES LEGAL s.r.o., Skalná 7622/9, Bratislava, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/88/2024 z 22. januára 2025 (Rvp 1097/2025), sp. zn. 5Ndob/48/2024 z 30. januára 2025 (Rvp 1130/2025), sp. zn. 5Ndob/46/2024 z 30. januára 2025 (Rvp 1150/2025), sp. zn. 5Ndob/3/2025 z 26. februára 2025 (Rvp 1336/2025), sp. zn. 3Ndob/86/2024 z 19. februára 2025 (Rvp 1413/2025), sp. zn. 5Ndob/49/2024 zo 16. decembra 2024 (Rvp 1422/2025), sp. zn. 3Ndob/13/2025 z 19. marca 2025 (Rvp 1714/2025), sp. zn. 1Ndob/6/2025 z 15. apríla 2025 (Rvp 1937/2025), sp. zn. 3Ndob/3/2025 z 20. mája 2025 (Rvp 2194/2025), sp. zn. 1Ndob/9/2025 z 20. mája 2025 (Rvp 2278/2025) a sp. zn. 2Ndob/69/2024 z 29. mája 2025 (Rvp 2454/2025) takto

rozhodol:

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 28. apríla 2025 (pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 1097/2025), 2. mája 2025 (Rvp 1130/2025), 5. mája 2025 (Rvp 1150/2025), 23. mája 2025 (Rvp 1336/2025), 2. júna 2025 (Rvp 1413/2025), 3. júna 2025 (Rvp 1422/2025), 7. júla 2025 (Rvp 1714/2025), 28. júla 2025 (Rvp 1937/2025), 19. augusta 2025 (Rvp 2194/2025), 27. augusta 2025 (Rvp 2278/2025) a 17. septembra 2025 (Rvp 2454/2025) domáha vyslovenia porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označenými uzneseniami najvyššieho súdu ako nadriadeného súdu v spore o príslušnosť súdu. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a veci vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z dôvodu, že ústavné sťažnosti skutkovo a právne súvisia, sťažnostná argumentácia sťažovateľky je vo všetkých prípadoch identická a sťažovateľka namieta porušenie totožných základných práv, ústavný súd spojil ústavné sťažnosti na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1097/2025 (PLs. ÚS 32/2025, PLs. ÚS 39/2025, PLs. ÚS 40/2025, PLs. ÚS 42/2025, PLs. ÚS 47/2025, III. ÚS 535/2025, III. ÚS 556/2025, PLs. ÚS 62/2025 a PLs. ÚS 63/2025).

3. Z ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci jednotlivých upomínacích konaní domáhala proti žalovanému – spoločenstvu vlastníkov bytov uhradenia pohľadávok vyplývajúcich zo zmlúv o dodávke a odbere tepla z roku 2009. Okresný súd Banská Bystrica postúpil jednotlivé spory na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a vec predložil najvyššiemu súdu ako súdu nadriadenému. Poukazoval na to, že aj keď strany sporu uzatvorili zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka, ide o spotrebiteľský vzťah a spotrebiteľskú zmluvu, pričom na prejednanie a rozhodnutie danej veci nie je kauzálne príslušný Okresný súd Prešov, ale všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovaného.

4. Napadnutými uzneseniami najvyšší súd konštatoval dôvodnosť nesúhlasu Okresného súdu Prešov s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica a dospel k záveru o občianskoprávnom charaktere sporov. Keďže žalovaný nepožíval pri vzniku záväzkového vzťahu status podnikateľa, nemožno *a priori* považovať právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovaným za obchodnoprávny vzťah. Žalovaný vystupoval v konaniach ako zákonný zástupca vlastníkov bytov, teda ako právnická osoba v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), ktorý vykonáva správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. S poukazom na skoršie rozhodnutia sp. zn. 1VCdo/5/2019, 5Cdo/71/2022 a sp. zn. 3Ndob/40/2024 sa najvyšší súd stotožnil aj s názorom Okresného súdu Prešov o spotrebiteľskom charaktere sporov. Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol o tom, že sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. Aplikujúc § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP, rozhodol, že na konania je príslušný všeobecný súd žalovaného – Okresný súd Vranov nad Topľou.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka tvrdí, že súdne spory sú bez akýchkoľvek pochybností spormi obchodnoprávnymi, preto kauzálne príslušným na ich prejednanie je výlučne Okresný súd Prešov.

6. Argumentuje, že spoločenstvo vlastníkov bytov je právnickou osobou, ktorá v rámci svojej činnosti obstaráva služby a tovary, a práve medzi touto právnickou osobou a vlastníkmi bytov (fyzickými osobami) existuje právny vzťah založený zmluvou o výkone správy, z ktorej vyplývajú práva a povinnosti pre dotknuté zmluvné strany. Je teda zrejmé, že ide o spotrebiteľský vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať § 52 Občianskeho zákonníka. Od toho je ale potrebné odlišovať vzťah založený na základe jednotlivých zmlúv o dodávke a odbere tepla. Z ustanovení týchto zmlúv je zrejmé, že zmluvy boli uzavreté medzi dvomi právnickými osobami, a to s dodávateľom BUKÓZA ENERGO, a. s., ako právny predchodcom úpadcu a odberateľom – spoločenstvom

vlastníkov bytov, ktoré podľa sťažovateľky nemožno považovať za spotrebiteľov. Zo zmlúv vyplývajú práva a povinnosti výlučne pre dotknuté zmluvné strany, teda právnické osoby, a nie fyzické osoby (spotrebiteľov). Zmluvné strany si výslovne písomne vymienili, aby sa ich právny vzťah riadil Obchodným zákonníkom v zmysle § 261 a § 262 ods. 1 a 2, teda bez akýchkoľvek pochybností je žalovaný nárok obchodnoprávnym nárokom. Navyše, aj faktúry boli vystavené na žalovaných, pretože podľa predmetných zmlúv sú práve žalovaní subjektmi, ktorí sú povinní plniť, a nie vlastníci bytov. Najvyšší súd teda autoritatívne neprípustným spôsobom zasiahol do voľby práva zmluvných strán, keď nerešpektoval zásadu zmluvnej voľnosti. Najvyšší súd tak svojimi „nesprávnymi a nezákonnými“ rozhodnutiami zasiahol do základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu.

7. Skúmaním kauzálnej príslušnosti v predmetných obchodnoprávných sporoch bez námietky žalovaných porušil Okresný súd Prešov aj právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces. Ustanovenie § 40 CSP bolo s účinnosťou od 1. januára 2023 doplnené za bodkočiarkou o postup, podľa ktorého súd skúma kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí.

8. V doplnení ústavných sťažností sťažovateľka poukázala na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/5/2019 z 28. apríla 2021, v ktorom najvyšší súd vyslovil záver, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona o vlastníctve bytov. Tiež poukázala na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2020 z 20. októbra 2020, v ktorom mal najvyšší súd posúdiť zmluvu o dielo uzatvorenú medzi spoločenstvom vlastníkov a dodávateľom ako obchodnoprávnu a v tomto spore neposkytol právnu ochranu spotrebiteľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

III.1. K namietanému porušeniu označených základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/49/2024 zo 16. decembra 2024:

9. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2025 (pôvodne sp. zn. Rvp 1422/2025) domáhala vyslovenia porušenia označených základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/49/2024 zo 16. decembra 2024.

10. Ústavný súd zistil, že namietané uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi doručené 3. februára 2025. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je táto ústavná sťažnosť podaná oneskorene a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Lehota dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde proti uzneseniu najvyššieho súdu začala na základe § 62 zákona o ústavnom súde použiteľného § 121 ods. 3 CSP a § 124 tretej vety zákona o ústavnom súde plynúť 3. februára 2025, keďže v tento deň bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené napadnuté uznesenie. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 121 ods. 3 CSP uplynula lehota na podanie ústavnej sťažnosti v pondelok 3. apríla 2025.

III.2. K namietanému porušeniu označených základných práv uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 1Ndob/88/2024 z 22. januára 2025, sp. zn. 5Ndob/48/2024 z 30. januára 2025, sp. zn. 5Ndob/46/2024 z 30. januára 2025, sp. zn. 3Ndob/86/2024 z 19. februára 2025, sp. zn. 5Ndob/3/2025 z 26. februára 2025, sp. zn. 3Ndob/13/2025 z 19. marca 2025, sp. zn. 1Ndob/6/2025 z 15. apríla 2025, sp. zn. 3Ndob/3/2025 z 20. mája 2025, sp. zn. 1Ndob/9/2025 z 20. mája 2025 a sp. zn. 2Ndob/69/2024 z 29. mája 2025:

11. Predmetom ústavných sťažností je námietka o porušení práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) a prejednanie veci súdom zriadeným zákonom (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu, ktorý ako spoločne nadriadený súd rozhodol o príslušnosti Okresného súdu Vranov nad Topľou.

12. Vzhľadom na povahu napadnutých uznesení najvyššieho súdu, ktoré sú rozhodnutiami procesnými, a podstatu argumentácie sťažovateľky tkvejúcu v spochybňovaní záveru najvyššieho súdu je potrebné najskôr pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, a to ani vo vzťahu k rozhodnutiam vo veci samej, o to menej v rozhodnutiach procesných.

13. Ústavný súd opakovane judikuje, že rozhodovanie všeobecného súdu o procesných otázkach považuje za integrálnu súčasť civilného súdneho procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. Takéto rozhodnutia preto meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika procesných rozhodnutí by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (porovnaj m. m. napr. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 495/2018). V tomto prípade navyše ide o rozhodnutia samotného najvyššieho súdu o kauzálnej príslušnosti (ako spoločne nadriadenému obom súdom), ktoré už nemôžu byť predmetom ďalších revízií, a to ani v rámci odvolacieho či dovolacieho konania vo veci samej, okrem prípadu, že by vyšli najavo nové skutočnosti týkajúce sa kauzálnej príslušnosti konajúceho súdu vo väzbe na uplatnené právo na zákonného sudcu. Preto ústavný súd pristúpil k vecnému prieskumu napadnutých uznesení najvyššieho súdu.

14. Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne, funkčne a kauzálne príslušný. Zákon, ktorý upravuje príslušnosť súdu priamo, je nevyhnutné uplatňovať aj pri rozhodovaní o určení súdu príslušného na konanie v konkrétnej právnej veci. Inak môže dôjsť k jej postúpeniu súdu nepríslušnému, čo je v konečnom dôsledku porušením základného práva účastníka konania nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu.

15. Podľa Civilného sporového poriadku súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu (§ 40 CSP).

V prípade, ak súd zistí, že na konanie nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu (§ 43 ods. 1 CSP).

16. V sťažovateľkiných veciach bolo podstatné vyriešiť otázku kauzálnej príslušnosti všeobecného súdu, keďže Okresný súd Prešov bol toho názoru, že v daných sporoch nie je kauzálne príslušný. Ústavný súd pripomína, že kauzálna príslušnosť súdu znamená určenie, ktorý súd je na základe povahy veci (teda druhu sporu alebo konania) oprávnený konať. Z tohto dôvodu bolo potrebné skúmať povahu predmetného sporu a zohľadniť právne postavenie strán a povahu záväzku pri vzniku záväzkového vzťahu. Zo všetkých napadnutých uznesení je zrejmé, že najvyšší súd sa touto otázkou dôsledne zaoberal a svoje závery podporil aj vlastnou judikatúrou (najmä sp. zn. 5Cdo/71/2022, 1VCdo/5/2019, 5 Obdo/21/2022, 5Ndob/15/2024, 3Ndob/40/2024). Zdôraznil, že zmluvy o dodávke a odbere tepla z roku 2009 boli uzavreté medzi právnym predchodcom úpadcu (úpadca aj jeho právny predchodca sú nesporne podnikatelia v zmysle Obchodného zákonníka, pozn.) a spoločenstvom vlastníkov bytov. V každej veci je žalované spoločenstvo vlastníkov bytov, ktoré v konaniach vystupuje ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Nejde o podnikateľský subjekt v zmysle § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim z § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov, ktorý vykonáva správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. Podľa § 7b ods. 2 zákona o vlastníctve bytov spoločenstvo uzatvára v rozsahu svojej činnosti v mene a na účet vlastníkov bytov aj zmluvy o dodávke plnení spojených s užívaním bytu, medzi ktoré možno nepochybne zaradiť aj dotknuté zmluvy o dodávke a odbere tepla. Žalované pohľadávky teda vznikli v súvislosti so správou domu a ide o pohľadávky voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov zastúpených spoločenstvom. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že na súde za nich koná spoločenstvo vo vlastnom mene v zmysle § 9 ods. 7 druhej vety zákona o vlastníctve bytov.

17. Na základe už uvedeného najvyšší súd dospel k správneému záveru, že predmetné spory mali spotrebiteľský charakter. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukázal na svoje rozhodnutia sp. zn. 1VCdo/5/2019, sp. zn. 5Cdo/71/2022 a sp. zn. 3 Ndob/40/2024, podľa ktorých o spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovaným zástupcom pre prípad dojednania služieb a tovarov a ich dodávky. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý na základe zmocnenia udeleného vlastníkami bytov a nebytových priestorov dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Na tomto podklade uzavrel, že žalovaní mali v prejednávanych veciach status spotrebiteľa.

18. Ústavný súd nemá dôvod sa od týchto záverov odkloniť. Možno dodať, že nie je prijateľné, aby boli vlastníci bytov a nebytových priestorov v právnych vzťahoch týkajúcich sa správy domu (vrátane záväzkov vyplývajúcich z uzavretých zmlúv o dodávkach energií), v ktorých ich zastupuje spoločenstvo alebo správca, pozbavení ochrany, ktorú im ako spotrebiteľom právna úprava jednoznačne poskytuje.

19. Vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom je vždy vzťah spotrebiteľský, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a tou je každá zmluva bez ohľadu na jej právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dôležitá je vlastnosť zmluvnej strany, ako aj jej konanie vo vzťahu k predmetu svojej činnosti. Spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom, môže sa ňou stať ktorýkoľvek zmluvný typ a ktorákoľvek zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, t. j. ak stranami zmluvy sú dodávateľ

a spotrebiteľ. Zmluva o dodávke a odbere tepla je uzatvorená medzi obchodnou spoločnosťou ako dodávateľom (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a vlastními bytov, ktorí v tomto zmluvnom vzťahu vystupujú ako spotrebiteľia (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). To, že v zmluve na strane odberateľa vystupuje spoločenstvo vlastníkov, vyplýva zo zákona o vlastníctve bytov, keďže spoločenstvo koná v mene a na účet vlastníkov (§ 7b ods. 2 zákona o vlastníctve bytov). Spoločenstvo vlastníkov bytov nemá žiadny logický dôvod, aby uzatváralo zmluvu o dodávke a odbere tepla pre seba a vo vlastnom mene.

20. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi obchodníkom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. V uvedenej veci išlo o zmluvný vzťah medzi obchodnou spoločnosťou ako dodávateľom tepla, teda obchodníkom a medzi vlastními bytov, teda spotrebiteľmi, ktorých navonok zastupovalo spoločenstvo vlastníkov bytov ako ich zákonný zástupca. Spor medzi sporovými stranami vyplýva zo zmluvy o dodávke a odbere tepla, čo je v zmysle občianskoprávnej definície spotrebiteľská zmluva (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Uvedený spor spĺňa všetky znaky spotrebiteľského sporu a je nevyhnutné vec pred súdom prejednať ako spotrebiteľský spor, keď sa naň zo zákona musia aplikovať ustanovenia, ktoré vyvažujú spotrebiteľovo slabšie postavenie (najmä osobitné ustanovenia o poučovacej povinnosti, koncentrácii konania, navrhovaní dôkazov a pod.) vrátane ustanovení o príslušnosti. Ak má byť zachovaný účel úpravy spotrebiteľských sporov, nemôže byť spor, ktorý spĺňa znaky spotrebiteľského sporu (§ 290 CSP), prejednávaný ako spor obchodnoprávny. Uvedené neznamena, že súd nebude môcť prípadne aplikovať obchodné právo a prihliadnuť na prípadnú dohodu strán o aplikácii Obchodného zákonníka, ak mu to právna úprava umožní (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. Vo vzťahu k rozhodnutiam najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje sťažovateľka, ústavný súd uvádza, že rozhodnutie sp. zn. 1VCdo/5/2019 v podstate len zvyrazňuje spotrebiteľský vzťah pri výkone správy bytov v bytovom dome. Sťažovateľka poukazuje na to, že najvyšší súd sa vyslovil ku charakteru zmluvy o výkone správy, a nie k ostatným zmluvám, ktoré uzatvára spoločenstvo pri výkone správy. K tomuto možno uviesť len to, že spoločenstvo koná ako zástupca vlastníkov v ich mene a na ich účet, a preto vždy ako zmluvné strany vystupujú vlastníci bytov a charakter spotrebiteľského vzťahu sa preto nemení. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2020 najvyšší súd v uvedenej veci nevyriešil otázku charakteru vzťahu ako vzťahu spotrebiteľského s odôvodnením, že od tejto otázky vyriešenie sporu nezáviselo a dovolanie vyriešil nemeritórnym odmietnutím. Preto nemožno argumentovať právnym názorom najvyššieho súdu na túto právnu otázku. Námiетка sťažovateľky o porušení jej práva na spravodlivý súdny proces tým, že Okresný súd Prešov skúmal kauzálnu príslušnosť bez námietky žalovaných, je nedôvodná, a to aj odhliadnuc od faktu, že podstata argumentácie, ako aj petit ústavných sťažností smeruje k porušeniu práva na zákonného sudcu, kde porušovateľom mal byť najvyšší súd (a nie Okresný súd Prešov). Z ustanovení § 40 – 43 CSP vyplýva, že na námietku súd skúma len miestnu príslušnosť (okrem výlučnej miestnej príslušnosti), iné druhy príslušnosti súd môže skúmať *ex offico*, čo bol aj tento prípad, keďže Okresný súd Prešov skúmal svoju kauzálnu príslušnosť.

22. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že v záveroch napadnutých uznesení najvyššieho súdu nemožno identifikovať extrémne vybočenie zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli signalizovať porušenie sťažovateľkou označených práv. V napadnutých uzneseniach nebaďať svojvoľnosť postupu najvyššieho súdu nemajúcu oporu

v relevantných právnych predpisoch a príslušnej judikatúry vo väzbe na rozhodné okolnosti veci. Preto ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Nad rámec uvedeného možno s ohľadom na viazanosť ústavného súdu rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti uviesť, že postup Okresného súdu Prešov podľa § 43 CSP nebol dôsledný. V zmysle § 43 ods. 1 ak bol Okresný súd Prešov toho názoru, že nie je kauzálne príslušný, mal vec postúpiť príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomiť o tom žalobcu. Postup Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) nie je postupom podľa § 43 CSP, preto Okresný súd Prešov nie je súd, ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom podľa § 43 ods. 1. Okresný súd Banská Bystrica vec nepostupuje iným súdom z dôvodu, že nie je príslušný (§ 43 CSP), ale z dôvodu, že si plní zákonnú povinnosť (§ 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní). Keďže funkčne nadriadeným súdom Okresného súdu Prešov v obchodných veciach je Krajský súd v Košiciach a funkčne nadriadeným súdom Okresného súdu Vranov nad Topľou v občianskych veciach je Krajský súd v Prešove, ich spoločne nadriadeným súdom je Najvyšší súd Slovenskej republiky. Preto bolo o námietke nepríslušnosti rozhodnuté správnym súdom. Postup Okresného súdu Prešov však neumožnil Okresnému súdu Vranov nad Topľou vo veci hneď začať konať, eventuálne postúpiť vec na najvyšší súd po jeho prípadnom nesúhlase s postúpením. Keďže sťažovateľka tieto skutočnosti nenamietala a vo výsledku by to nemalo vplyv na príslušnosť Okresného súdu Vranov nad Topľou v prejednávanej veci, ústavný súd sa k uvedenému vyjadruje len na okraj. Je však potrebné, aby súdy postup podľa § 43 rešpektovali a vnímali kontext § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu